

Det väsentliga missas i debatten om Expressen och namnpubliceringen

■ I den debatt som nu pågår om Expressens publicering av de varnade läkarnas namn, tycker jag att man missar det mest väsentliga, nämligen i vilken dager dessa läkare framställs för allmänheten.

Genom att publicera namnen på varnade läkare ger Expressen intryck av att det gör nytta att hissa varningsflagg! Akta er för de här läkarna så händer det er ingenting! Allmänheten fås att tro att de varnade läkarna är de dåliga läkarna. Så är det naturligtvis inte alls, och det vet vi ju allihop. Bland de läkare som blivit fälda i HSAN och rent av *inte* friade i högre instans, hittar vi kanske några av de mest kunniga och empatiska läkarna.

Saken är nämligen den att alla människor gör misstag. Alla läkare gör misstag. Ibland blir det inga följder alls av det, patienten tillfrisknar ändå. Ibland blir det följder som lätt repareras. Ibland blir det katastrof.

Har aldrig menat illa

Men den gemensamma nämnaren är alltid att läkaren aldrig menat illa. Han/hon har fattat ett beslut utifrån sina kunskaper och hur situationen såg ut då. Men

slutsatsen var felaktig. Detta kan bero på bristande kunskaper men också på stress och trötthet – eller helt enkelt på att tankarna kommit in i fel banor.

Sådant händer i alla yrken, och alltid tror vi att lösningen är att banka riktigt hårt på den skyldige så att det aldrig händer igen. Men det kommer att hända igen. Och det kommer att hända andra saker som vi inte har tänkt på.

Skilj mellan person och misstag

Genom att krossa läkaren får en patient upprättelse och tusen andra mister sin läkare. Detta kunde undvikas om vi kunde lära folk att se en dom av HSAN för vad den är – en dom över en handling, inte över en människa! I USA – som vi absolut inte ska försöka efterlikna – där domar för »malpractice« är vardagsmat, har medborgarna säkert av ren självbevarelsedrift lärt sig att skilja ut en person från ett enda av hennes misstag – annars har de ju inga läkare kvar!

Carin Grönlund

gynekolog, Kristianstad
carin@maia.nu

Tack för »tänket«, Rolf!

■ Det är med stor glädje jag läser Rolf Önerfeldts inlägg i Läkartidningen 13/2002 (sidan 1507) om det merkantila språkets inträngande i sjukvården. Jag skulle vilja framföra mitt varma tack för att han skrivit sin tänkvärda text.

Själv har jag retat mig på begreppet »tänket« under lång tid, och vad beträffar kundbegreppet har signaturen Tony Rosenqrantz, Sveriges snålaste läkare, i nummer 1/2002 av tidskriften Moderna Läkare berättat om varför det kommit till användning.

Han skriver ungefär som följer:

»Den enda anledningen att kalla någon kund är för att kunna skörta upp vederbörande. Det fattar ju alla att en kund är någon man försöker sälja något skräp till.«

Vad tror ni om det tänket ...?

David Eberhard

specialist i psykiatri, Stockholm,
redaktör för Moderna Läkare
david.eberhard@chello.se

Kommentar till Helle Kielers sammanfattning av studie om ultraljud och vänsterhänthet

■ Helle Kieler presenterar i Läkartidningen 13/2002 (sidan 1467) en kohortstudie som hon och medarbetare från Uppsala publicerade i november förra året i tidskriften Epidemiology.

Eftersom diagnostiskt ultraljud används extensivt under graviditet är det viktigt att studier av ultraljudsäkerhet görs. Tyvärr är resultaten av epidemiologiska studier inte alltid konklusiva även om de är metodologiskt korrekt genomförda, såsom den aktuella studien. Kieler skriver att studien bekräftar sambandet mellan ultraljudsexponering i livmodern och vänsterhänthet hos pojkar, som möjligen kan vara uttryck för ultraljudets påverkan på hjärnans utveckling.

Det finns dock inga data som indikerar ett kausalt samband. Inte heller finns det några resultat i de tidigare publicerade uppföljningsstudierna av två relativt stora randomiserade material från Norge och Sverige, som skulle stödja konklusionen att vänsterhänthet kan vara uttryck för påverkan på hjärnans utveck-

Anmärkning

Denna kommentar skulle ha följt i direkt anslutning till Helle Kielers redovisning under vinjetten Nya rön i Läkartidningen 13/2002.

red

ling. Alla andra undersökta cerebrala funktioner, såsom språkutveckling, skolresultat, neurologisk utveckling, syn och hörsel, visade motsatt tendens, dvs de var bättre hos barn som undersöktes med ultraljud i livmodern.

Kielers rekommendation att nya studier bör genomföras för att klarlägga om ultraljud kan påverka fostrets hjärna, måste stödjas. Det är helt i linje med de rekommendationer som finns från de internationella organen för säkerhet av diagnostiskt ultraljud – European Committee for Medical Ultrasound Safety inom den europeiska ultraljudsassocieringen och Committee for Bioeffects and Safety of Ultrasound inom International

Society of Ultrasound in Obstetrics and Gynecology.

I sina kommentarer till den aktuella artikeln av Kieler och medarbetare fastställer dessa organisationer att det för närvarande inte finns anledning att avråda från användning av ultraljud under graviditet eller att avstå från de uppenbara fördelar som rutinmässiga ultraljudsundersökningar har för handläggning av graviditet.

Det är viktigt att man alltid följer de internationella riktlinjerna beträffande använda ultraljudsintensiteter under graviditet. Kontroll av intensitetsnivåer är användarens ansvar, vilket förutsätter att användaren besitter nödvändig kunskap om apparaturen och ultraljudets bioeffekter.

Betydelsen av systematisk utbildning av barnmorskor, läkare och andra yrkeskategorier som undersöker gravida med ultraljud framstår som odiskutabel.

Karel Marsal

karel.marsal@gyn.lu.se